

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošljnjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila. Koroške alic. št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Južno-štajarska hranilnica v Celji.

(Konec.)

Veliko veselje je toraj probudilo osnovanje in začetek poslovanja „Južno štajarske hranilnice“, v vseh narodnih krogih; kajti velike so tudi nade, ki smo njih stavili in njih stavimo Slovenci v narodno gospodarstvenem in narodnem oziru na ta mladi denarni zavod!

Ali se bodo te lepe nade spoinile v polnej meri, odvisno je samo od nas Slovencev samih.

Ves napredek in razvoj denarnih zavodov odvisen je od množine vlog; čem več denarja se v nje vloga, temveč ga sopet izposojujejo in s tem večji je njih vpljiv in pomen!

Kakor smo vže v prejšnjih člankih pokazali, ni res, kar trdijo naši nasprotniki, da mi Slovenci ne bi imeli denarja; ampak ta naš denar naložen je večinoma v tujih nemških hranilnicah, katere delujejo z našim denarjem in se ž njim bogaté. Treba toraj le, da pride naš denar v slovenske roke nazaj in to se zgodi tedaj, če vlagamo Slovenci denar, ki se mora v hranilnice vložiti, mesto v nemške hranilnice, v Južno-štajarsko hranilnico.

Pustimo toraj Nemcem njihove nemške hranilnice, naj se njih ves-lijó; mi pa oklenimo se naše Južno-štajarske hranilnice! Saj je to naša sveta narodna dolžnost, kajti denar, ki se bo tukaj vlagal, pride sopet na dobro našemu narodu; izposojeval se bo sopet med Slovence in tako bo pomagal Slovenec Slovincu, kakor je prav in kakor bi moralo vedno biti.

Pa tudi še nekaj drugega je, kar nam nalaga dolžnost, da vlagamo Slovenci denar v Južno-štajarsko hranilnico. Po pravilih imajo namreč hranilnice pravico, da porablja jo od zasluzka, ki ga napravijo vsako leto, t. j. od čistega dobička, en del za dobrodelne namene. Kakor smo prej pokazali, delovale so dozdej obstoječe hranilnice v velikej meri, nekatere, sme se reči, izključljivo le z denarjem slovenskega ljudstva. Kar so imele dobičkov zasluz-

žile so z denarjem slovenskega ljudstva. Pričakovati bi toraj bilo, da se bodo pri razdelitvi onega dela čistega dobička, ki gre v dobrodelne namene, spomnile tudi slovenskega naroda ter obrnile vsaj primeren del v njega korist. Zaka j a se to ni zgodilo; porablja le so svoje dobičke v korist in olepšanje nemških mest, delovale pa tudi v namene, ki so slovenskemu življenju nasprotni, in ki žalijo slovensko narodno ču-

„Južnoštajarska hranilnica“ bo pa, se ve, da zneske, ki njih sme po pravilih porabiti v dobrodelne namene, porablja la v korist slovenskega ljudstva!

Tako bodemo imeli Slovenci od te hranilnice dvojno korist.

Vpraša se pa, ali je pa tudi denar, ki se vloží v Južno-štajarsko hranilnico dovolj varen, vsaj toliko varen, kakor v nemških hranilnicah? Zakaj od nikogar se ne sme in ne more zahtevati, da bode vložil denar v tak zavod, kjer bi se mu bilo bati, da ga potem lahko zgubi? Kako varnost ponuja toraj „Južnoštajarska hranilnica“ vložiteljem?

Varnost, ki njo ponuja Južnoštajarska hranilnica za vloge ni samo taka, kakor pri nemških hranilnicah, ampak smemo reči, še večja!

Hranilnice, ki so v nemških rokah, so večinoma mestne, občinske hranilnice. Eno posamezno mesto, ena posamezna občina, kakor Maribor, Celje, Ptuj, Ormož, Brežice itd. osnovala so si svojo hranilnico, čer je mesto porok za vse zaveze njene hranilnice, t. j. če bi treba bilo, moralo bi mesto plačati zgube. Južnoštajarske hranilnice pa ni osnovala samo ena občina ampak celih 5 okrajev, namreč: Sevniški, Šmarski, Soštanjski, Gornjegrajski in Vranski, ki obsegajo 54 občin. In vseh teh 5 okrajev z vsemi 54 občinami je porok za varnost v to hranilnico vložnega denarja in njega obresti, kakor to pravi § 2. njenih pravil. To je toraj

varnost, kakoršnje ne pouja kmalo katera druga hranilnica!

Marsikdo bude še vprašal, kaj bo pa sedaj s posojilnicami, ali ne bodo te sedaj nepotrebne, in ali ne bi kazalo, da njih opustimo? Nikakor ne! Posojilnice in hranilnica niso zavodi, ki bi izključevali drug drugega. Posojilnic je mnogo; v vsakem večjem kraji je katera; ljudem so toraj jako pri roki, da lahko denar v nje vlagajo. Posojilnice pa dajo tudi navadno nekaj višje obresti od vložnega denarja. Zarad tega vlaga marsikdo denar raje v posojilnico. Na drugi strani pa sopet kaže marsikateremu bolje, da vzame denar na posodo pri posojilnici, kakor pri hranilnici, to je posebno tedaj, če je znesek mal, in če dotičnik misli, da bode kmalo posojilo vrnil. Pa tudi, kdor potrebuje prav hitro denar, šel bo v posojilnico, kajti ta daje denar na poroke, in vsled tega lekko posojilo koj izplača, med tem ko se pri hranilnici mora posojilo vknjižiti, kar vedno traja več časa, posebno če so na zemljišču vknjiženi kaki stari dolgovi, katere treba prej zbrisoovati.

Posojilnice in hranilnica se bodo toraj le podpirale v svojem delovanju, posebno, ker bodo posojilnice, če imajo preveč gotovega denarja, ga vlagale začasno v hranilnico; ako pa njim denarja izmanjkuje, bodo ga dobivale začasno od hranilnice na posodo.

Slovenec, ki ima toraj gotov denar in ga hoče vložiti, nesi ga v posojilnico; ako ima pa večje zaupanje v hranilnico, ali pa ima denar, ki se po naših postavah še ne sme vlagati v posojilnice, kakor cerkveni in sirotinski denar, vlož ga naj v Južno-štajarsko hranilnico. Kdor bi še zanaprej vlagal denar v tuje denarne zavode, za tega sedaj ni nobenega opravičenja!

Ako storimo toraj Slovenci po geslu: „Svoji k svojim“, svojo dolžnost, postala bode v kratkem „Južno-štajarska hranilnica“ cvetoč, mogočen in silen denarni zavod; ona bode naš ponos, močen steber naše narodno-gospodarstvene neodvisnosti in trden temelj našega napredka!

I. D.

Gospodarske stvari.

Peronospora ali strupena rosa trsna in nje zatiranje.

Vedno se še dvomi, da bi se peronospora, ali kakor jo kmetje imenujejo, strupena rosa, rja, rija, smod ali posmod, — mogla izdatno zatirati s tem, da trsje, in sicer listje škropimo z bakrenim vitrijolom. Kedaj in kako se ima to storiti, ter kako se tekočina napravlja, koliko se vzame vode iz različnih kemičnih tvarin, pisalo se je vže v tem listu večkrat. Ako se pa ljudstvo dosedaj še ni kje ravnalo po

tem pouku, ni kriva povsod in v vsakem slučaju siromaščina, temveč, ker ljudje ne zaupajo nobenemu novemu podvzetju in sploh ne verujejo na uspeh, kateri je sicer popolnoma za gotovo pričakovati od tega škropljenja. Mnogo krivo je tudi to, da so nekateri posestniki, kateri, nasproti vsemu podučevanju, napravljajo tekočine premočne in si s tem požgejo in pokvariyo svoje vinograde tako, da ljudstvo po tem še bolj misli, da so ove tvarine v vsaki meri škodljive. Drugi zopet mislijo, da je vse jedno, ali se vzame bakreni ali železni vitrijol, rekoč: vitrijol je vitrijol! To pa ni res! Če bi to bilo res, ne bi nihče priporočal baš bakrenega vitrijola, kateri je mnogo dražji od železnega. Te dve tvarini se pač lahko razločujete, ker je železni, kateri v ta namen ni za porabo, zelene barve, med tem, ko je pravi, t. j. bakreni vitrijol modre barve.

Tiste pa, kateri kljubu vsem dobrim svetom in podučevanju, katero se jim daje le v resnični želji, njim pomagati, ne verujejo na izvrsten uspeh škropljenja proti peronospori, pa tudi tiste, kateri so svoje dni trdili, da si deželna vinorejska šola pri Mariboru sama ne zna pomagati proti peronospori, vljudno povabim, naj pridejo v Maribor, in si pogledajo vinograde gorej omenjenega zavoda, ter se sami očividno prepričajo, smo-li mi dosegli s škropljenjem kak uspeh ali ne!

Ker pa vem, da si prav k nam ne upajo, boječ se, da bi si s tem nabrali pri nas trtne uši, zato svetujem, naj se postavijo na desno obal reke Drave, kje pri sv. Jožefu, od koder morejo dobro videti v naš vinograd pod kalvarsko kapelico. Videli bodo dobro meje našega vinograda, ker le ta je lep zelen, a vsi sosednji, kateri niso bili škropljeni, so že vsi suhi. Ako se pa kateri hoče potruditi v naš vinograd sam, videl bode lepo, popolnoma zdravo grozdje, katero je — razun poznih sort, — vže sedaj, dne 30. avgusta skoraj popolnoma zrelo.

Prepričan sem, da se ne bode nihče potrudil si ogledati to, vendar sem pa moral na to opozoriti, zategadelj, da bi vsaj oni, ki se za reč zanimajo, imeli priložnost, videti uspeh letošnjega škropljenja, prepričan sem pa tudi, da vsak, kateri je tako lep uspeh videl, bode v prihodnje tudi škropil svoje vinograde.

F. Matijašič, potovalni učitelj.

Sejmovi. Dne 7. septembra pri sv. Jederti nad Laškim, na sv. Gorah, v Vojniku, v Kapelah, pri Brežicah, v Cerkovnjaku v slov. gor., v Slivnici pri Mariboru. Dne 10. septembra v Apačah, pri sv. Juriji v slov. gor., v Št. Janži pri Sp. Dravbergu, v Šmariji, v Rušah, v Gornjem gradu, na Šp. Polskavi. Dne 12. septembra v Gornji Radgoni.